

Előfizetési árak:
 A kiadóhivatalban átveve:
 Egész évre 6 frt — kr.
 Negyedévre 1 50 »
 Helyben hazhoz szállítva:
 Egész évre 8 frt — kr.
 Negyedévre 2 frt — kr.
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre 10 frt — kr.
 Negyedévre 2 50 »

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik mindennap, a hétfői és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Apáczna-utca 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszaadását vagy megőrzését nem vállalja.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 kr.

NAGYVÁRAD, november 11.

Meddő politika.

Valóságos szerencsétlenség erre az országra, hogy az alkotmány helyreállítása óta, immár 30 esztendeje, a parlamenti ellenzék a helyett, hogy a gyakorlati politika mezejére lépett volna, erejét többnyire meddő közjogi vitákra fordította.

Távol legyen tőlünk kicsinyelni a közjogi kérdések fontosságát. Számtalanszor voltunk magunk is szószólói a nemzeti jogoknak, s leszünk a jövőben is. Tudjuk méltányolni Tisza Kálmánnak »nagy« vívmányát, a hirhedt »és« szócskát; valamint a koronázás 25-ik évfordulója alkalmából a Budapestnek adott »székes főváros« czimet. Nem egyszer emeltünk panaszt a közjogi sérelmek ellen. A zágrábi zászlósértés, a vaskapui mellőzés éppen úgy fájt nekünk, mint a közjogi ellenzék legszélsőbb árnyalatának. Politikai bűnnek tartanók ennek az iránynak az elítélését.

Csak azt tartjuk mi hibának, hogy az ellenzék teljesen fel is emésztette csodálatra méltó erejét ebben a küzdelemben. S azért nevezzük meddőnek ezt a politikát, mert megakadályozta őket abban, hogy valami üdvöset alkossanak.

Nálunk az ellenzék mindedig csak az ellenőrzés hálátlan szerepét vitte. A kezdeményezés terére úgy szólván sohasem lépett, — ha csak az egyházpolitikai reformok indítványozásának kétes dicsőségét nem akarja magának vindikálni.

Igaz, hogy nincs kezében a hatalom tervei keresztül vitelére; az is igaz, hogy

az uralmon levő szabadelvű párt megtagdna a támogatását attól, amit nem ő kezdeményezett, — de legalább meg kellene próbálni azt. Sokkal könnyebben meg lehetne nyerni a nemzet bizalmát azzal, ha legalább ilyen félbemaradt kísérleteket is lehetne felmutatni, amelyek alapján nyilvánvaló lenne, hogy a kormány-párt akadályozza meg az ország boldogulását.

Csak hogy a mi ellenzéki pártjaink egész a legujabb időkig a pusztán negatív alapján állottak. Programjuknak $\frac{1}{10}$ része a kormány büneinek tagadhatatlanul hosszú lajstromából állott. Alig néhány sor volt az, ami az ő terveikről némi halvány fogalmat nyújtott.

Ujabb időben két párt dicséretes kivételt képez

E téren a kezdeményezés tagadhatatlanul a legujabb pártot, a néppártot illeti.

A néppárt mindjárt megalakulásakor oly gazdag programot adott, hogy a többieket is gondolkodóba ejtette s példájának követésére kényszerítette. Szeretik ezt a pártot úgy tüntetni fel, mintha egyedüli célja a revízió lenne. Pedig ez csak $\frac{1}{12}$ része a párt programjának. Kiterjeszkedik az az ország kulturális és gazdasági életének minden ágára. Az egyes községekben, ahol megalakult a néppárt, avval kezdte, hogy mértékletességi és fogyasztási egyleteket, hitel- és gazdasági szövötkéseket alakított. A gyűléseken, melyeket az ország különböző vidékein tartott, nemcsak a revíziónak, hanem a földművelők és iparosok érdekeinek is külön szószólót állított. Annak a példátlan

hatásnak, melyet a néppárt elért, ebben van egyik kulcsa.

Az agráriusok nem alkottak külön országgyűlési pártot, hanem beolvadtak a nemzeti pártba. A nemzeti párt már a választások alkalmával felvette programjába az agrár irányú követeléseket. Ez a bővülés határozott előnyére vált a nemzeti pártnak, mert ennek alapján a pozitív alkotások terére léphet.

Gsak az imént láttuk, hogy Ausztriában a legelőkelőbb politikusok ott hagyták a liberális táborot, mert nincs benne érzék a nép igazi szükségletei iránt s a szociál-politikusokhoz csatlakoztak. Intő jele az időnek. Fel kell hagyni a meddő politikával.

A német szociál-demokraták elvetettek minden indítványt, mely a munkások helyzetének javítását célozta. Azt tartották, hogy ha tarthatatlanok maradnak a viszonyok, előbb megéri a kérdés a megoldásra. Legutóbbi nagy gyűlésükön ők is abba hagyták a negatív hálátlan szerepét s a javaslatoknak egész sorával rukkoltak elő.

Németországban hányszor megtörténik, hogy nem a kormány, hanem a centrum ad be javaslatot s a legtöbbször siker koronázza törekvésüket.

Nálunk persze megbuknák a javaslat, de az erkölcsi siker nem maradna el. Minden megbukott javaslat, mely a nép jólétének emelését akarta előmozdítani, nem is képzelt módon növelné az ellenzék népszerűségét.

Félre tehát a meddő politikával!

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Ki győzött?

A nyár vége felé történt, hogy a picziny szöszke Nelli a bái teremből hazaparancsolta Bárdi Laczit, azt a haszontalan frátert, a ki elég merész volt arra, hogy a szépséges Nellikét szörnyen ignorálja és az egész estén feléje se nézzen. Nellikének pedig fájt e miatt ábrándos szíve. A naplójából lestem el. Abba írta hogy azon estén bizony olyan jól esett volna sirni. De hát mikor az ember már tizenhat esztendő! Szóval hazaparancsolta Laczit a ki holmi duhaj jogászokkal már lumpolni is kezdett. Lám, milyen jó, hogy a nagyleánynak tekintélye van.

Aztán mikor a lépcsőnél érzékenyen elváltak és Nelli besurrant kis, ibolya-illatos szobájába s ábrándozni kezdett. Valami jóleső szentimentális érzés lopózott a szívébe és a győzelemnek tudata. Mert ő most győzött. Legyőzte Laczit. Már pedig egy lump hírében álló IV-ed éves jogász a pezsgős asztal mellől, jókedvű cimborák közül kiharancsolni és vele megígértetni, hogy szépen hazamegy, — az már csak győzelem. Aztán legyőzte az ármányos Inezt is, mert hát világos, hogy ő mégis csak több Laczinak mint Inez. Hiába mosolygott olyan szerelmesen reá. Kárba ment.

Aztán elővette biztos rejtekhelyéről téli muffjából a világoskék plüssbe kötött naplót

Még felsőleányiskolai tanuló korában szerezte. Minden felsőleánynak van ilyen. Abba szokta belejegyezni szívének bus és boldog gondolatait sejtéseit. Legelőször egy mókusképű gimnasztika került bele. Szegény talán miatta bukott el az érettségén. Utánna egy tenorista. Láta a színpadon, jól festett. Láta nappal is s kiábrándult. Az a bizonyos tenorista bizony akár nagyapja is lehetne. Belelekerült a naplóba még egy ábrándos szemű, szelid képű buzavirág szín reverendás kispap is. Szinte minden nap elment érette a katedrálisba. Aztán belátta, hogy bűn még gondolatban is egyjambor kispappal foglalkozni, hát vége szakadt ennek is. Rövid időre még egy hadnagy is volt a napló közt. Nagyon fess, széles vállu, domboru mellű gavalér volt. Egy alkalommal aztán látott egy vattával szörnyűségesen kitömött katonai zubbonyt és meglepetve kiáltott fel: édes Istenem, mi juthat egy hadnagyra, ha ennyi rajta a vatta. Hazament és piros czeruzával kihúzta a hadnagy nevét. Legutóbb és pedig már szinte egy féléve Laczi a napló állandó alakja.

Most is róla írta a megjegyzéseit. 1896. aug. 30. Bál a fürdőn. L nem táncolt velem, mindig csak I-vel. Fájt a szívem. L-t hazahívtam jött, megígérte, hogy nem megy vissza többé a bálba. Mégis szeret hát még én édes Istenkém! Ha egyszer megmondhatnám neki. 100000.

Hogy az a 100000 mit jelent, nem tudom.

Mert mikor Nellikét lelepleztem, pirulva vallotta be, hogy mindezt ő írta, de világért meg nem mondta volna, hogy mit jelent az a horribilis szám. Nem mondta meg, pedig még csokoládé bonbont is ígértem. A ki ilyes naplót szokott vezetni tudja, mit jelent.

Nelli boldogan feküdt le, boldogát álmodott, hanem amikor másnap a rendesnél valamivel később felébredt, egészen másképp kezdett gondolkodni. Ugy érezte, hogy voltaképpen nem ő győzött, hanem fölötte diadal-maskodott. Inez is meg Laczi is. Laczinak kötelessége volt őt hazakisérni, mert ő szólította. Aztán a mikor elbucsztak, mintha éreztette volna, hogy ő a győző.

Ugy délfelé Laczi meglátogatta. A mamája a konyhán vesződött a cselédséggel ő meg a zongora mellett ült.

A Laczi udvarias köszöntését nagyleánys kimértséggel fogadta.

— Hogy aludt Nelli kisasszony?

— Jól. Nem volt okom, hogy rosszul aludjam.

— Nekem nyugtalan éjszakám volt. Vádolt a lelkiismeret a tegnapi dologért.

— Micsoda dologért?

— Hát, hogy gyermekes haragból nem táncoltam magával. Megbocsát!

— Nincs mit megbocsátanom. Én is eléget táncoltam, aztán nekem mindegy, bárkivel tánczolok is.

— Ugy?!

Az angol miniszterelnök beszéde.

Londonból Salisbury márkai miniszterelnök beszédéről, melyet a lord major banketjén mondott, jelentik még, hogy Salisbury ismét megemlékezett az európai koncertről, mely kedvezőbb helyzetben van, mint valaha, a kitűzött célok elérésére. Hanoteaux nyilatkozatát teljesen magáévá teszi. Anglia mindég rokonszenvezett a hármasszövetséggel s reméli, hogy ezután is így lesz. Oroszországot illetőleg erősen tiltakozott a Bismarcknak tulajdonított amaz állítás ellen, hogy Anglia és Oroszország közt áthidalhatlan antagonizmus van. Oka van hinni, hogy a törökországi borzasztó eseményeket illetőleg egyforma szándékuk van. Nem lát nehézséget abban, hogy erőszakhoz nyuljanak, ha a többi hatalmak ebben meg egyeznek. Csakis a szultán képes a keresztény és nunulman lakosság közt Törökországban türethető állapotokat teremteni. Az első kötelessége a kormánynak, hogy Angolország érdekeit és befolyását fentartsa, s a jótékony békét, melyet mindnyájan melegen óhajtunk, megvédje.

A pártok a fuzió óta.

Egy esti lap összeállította a képviselőház pártok szerinti statisztikáját a fuzió, azaz 1875 óta. Az érdekes és tanulságos adatokat itt közöljük:

1875-ben: Kormánypárti 333. Konzervatív 22. függetlenségi 37. Nemzetiségi 26.

1878-ban: Kormánypárti 242. Egyesült ellenzéki 75. Függetlenségi 72. Pártonkivüli 16. Nemzetiségi 8.

1881-ben: Kormánypárti 235. Mérsékelt ellenzéki 58. Függetlenségi 89. Nemzetiségi és 17. Pártonkivüli 14.

1884-ben: Kormánypárti 227. Mérsékelt ellenzéki 59. Függetlenségi 76. Nemzetiségi 17. Pártonkivüli 8. Antiszemita 17.

1887-ben: Kormánypárti 259. Mérsékelt ellenzéki 46. Függetlenségi 81. Nemzetiségi a 7. Pártonkivüli 8. Antiszemita 11.

1892-ben: Kormánypárti (a szászokkal) 236. Nemzetipárti 66. Függetlenségi (Ugron és Irányipárt együtt) 102. Nemzetiségi 0. Pártonkivüli 9. Antiszemita 0.

1896-ban: Kormánypárti 276. Nemzetipárti 32. Függetlenségi (együtt) 59. Pártonkivüli 10. Nemzetiségi 1. Néppárti 21. Pót és új választás lesz 15 kerületben.

Pótválasztások.

Holnap kezdődik a második választási sáison, mely kicsiben éppen olyan szenvedélyesnek ígérkezik, mint amilyen az első volt. Ahol néppárti jelölt van, ott éppen oly nagy az erőszakoskodás, mint az októberi véres napokban. A szerencsétlen Kisucza-ujhelyi kerület pedig már okt. 26-a óta ostromállapotban van. Ott u. i. az első választás alkalmával a választási elnökök lemondottak, mert látták a néppárt óriási többségét. Azóta mindig tart ez az »alkotmányos« állapot. Az új választási naptár különben a következő:

Dunapataj-on: Földváry Mihály kormánypárti és dr. Zlinszky néppárti között. Határnap: november 12-ike.

Keckemét: 1-ső kerületében: Zichy Nándor gróf néppárti jelölt és Nagy Mihály kormánypárti között. nov. 13.

Mohácson: Stajevics János kormánypárti és Jagics nemzeti párti között. Határnap: november 19-ike.

Ráckeve-n: Földváry Miklós kormánypárti és Varsányi Gábor függetlenségi között. Határnap: november 12-ike.

Oroszázán: Zay Miklós gróf kormánypárti és Veress József függetlenségi között. nov. 18.

Baranya Szent-Lőrinczen: Jesszenszky Ferencz függetlenségi és Darányi Ferencz néppárti között. Határnap: november 12-ike.

Vác-zott: Gajári Géza kormánypárti és Révész István néppárti között. Határnap: november 12-ike.

Rimaszécsen: Draskóczy László kormánypárti és Fáty István függetlenségi között. Határnap: november 13-ika.

Újválasztás: Kisucza-Ujhelyen, ahol a néppárti jelölt, Markovics János, a kormányjelöltje pedig: Lipeky Sándor. Választás: nov. 12.

Azok a hunczut pánszlávok!

A nyitrai megyeházon valóságos hazafias átkokat szoktak szórni a megye felső részén: O-Tura, Szenicz, Verbó, Vágujhely vidékén lakó, úgy mondott pánszlávok ellen, kiknek $\frac{9}{10}$ része lutheránus. Fültnai voltunk ennek a nyáron,

mikor a községek neveinek magyarosításáról volt szó. A néppárt ellen is uni sono azt lármázzák, persze az ellenféllel szemben minden szabad modern elvből kiindulva, hogy az ilyen meg amolyan hazafiatlan párt, mert hogy szövetkezik a nemzetiségekkel. Vártuk tehát a választásokat, mit fog csinálni a liberális párt ezekkel a pánszlávokkal. Mit csinált? Csokolódzott, brúderezett velök, mind egy szál az ő táborában voltak. Ezek a farizeusok! Hát ki a hazafiatlan? Az, aki az ilyen máskor leszidott elemekkel szövetkezik. A liberális képviselők felét az oláhok és a pánszlávok adják. És ezek a szemérmetlenek még képesek valakit hazafiatlanságról vádolni! Allithattok magyarosító kultur-egyleteket; amit a jóakaró és független hazafiak nagy munkával végeznek ez ügyben, azt a liberális párt egy-egy választással húsz évre löki vissza. Vajjon azok a lutheránusok Sulyovszkyt, Zmertychet, Vietoriszt azon igérettel választották, hogy most már magyar érzelműek lesznek! De a megyeházi farizeusok azért nemsokára ismét a magyarság lassu terjedése miatt fogják ontani öblös szájjal a frázisokat és képükből kikelve fognak prédikálni a pánszlávok ellen. Ők, a hazafias ügynek önző kerékkötői. (Nyitrai megyei Szemle.)

Az osztrák választások.

Az alsó-ausztriai nagybirtokosság választása a tartomány antiliberális többségét négy szavazattal növelte. Ez az első eset arra, hogy a nagybirtokosok választótestülete, mely eddig csupa liberális választott, konzervatívokat is küldött a tartománygyűlésbe. A választás eredménye: 12 liberális és 4 konzervatív. Ez utóbbiakkal együtt az antiliberálisok 51 mandátummal rendelkeznek a tartománygyűlésben, mely összesen 78 tagból áll és így abban ők egy szavazat híján a kétharmad többséget elérik. Az új alsó-ausztriai tartománygyűlés elnökjelöltjei gyanánt Gudens bárót és Schmojk apátot emlegetik.

Az új közoktatási tanács.

Alább közöljük a tegnapi hivatalos lap nyomán az új közoktatási tanács tagjait. Megvalljuk, meglepett bennünket az a hosszú névsor kettős szempontból.

— Nos, úgy hát! Maga tán azt hitte, hogy másképen van.

— Miért hívott hát haza?

— Mert megakartam mutatni, hogy én ha akarnék, tudnék parancsolni magának.

— Ugy hát csak komédiázott velem: jól tette. Most már legalább tudom, hogy az »angyalzséldségű« Nellikék is tudnak cselteni szólni. Különben kár a szót reá vesztegetni.

Még úgy rövidesen beszéltek egy-két szót aztán Laczi eltávozott.

Nellike örvendezett, mert éreztetni tudta Laczival, hogy nem ő a győző.

A hüvös idő beállott. A fenyvesek hazájában csendes lett minden. A tarka vendégsereg szétoszlott, épen csak egy különöz angol maradt ott.

A virágok hervadni kezdtek és a fenyőfák busan hajtogatták lomha, nehézkes ágait. Nellikék is hazamentek, Laczi pedig Budapestre utazott, hogy a hátra levő fél évet is lemorzsolja az »Alme meter«-ben.

A novemberi ködös, esős napok egyikén Laczinak ez a bolondos ötlete támadt, hogy néhány napra itt hagyja az egyetemet, s leutazik szülővárosába. Vonzotta az egyszerű vidéki városka tiszta levegője, csendes melancholiája, vágyott arra, hogy viszont lássa özvegy édes anyját, kicsi hugocskáját és egy kissé Nellikét is. A mióta a fürdőn összezördültek, nem hallott semmit róla.

Épen jókor érkezett. Unokatestvére a szépséges, barna Olga 18-adik születés napját aznap tartotta. Természetes, hogy meghívták őt is. A mikor meglátogatta Olgáékát, panasza-

kodtak neki, hogy meghívásukat az estélyre mindenki elfogadta, csak Nellike nem, pedig — tette hozzá Laczit kedves mosolygással fenyegetve — oda írtam ám a meghívó szélére, hogy maga is itt lesz.

— Tudja mit! Menjen el maga hozzájuk és hívja el.

— Megpróbálom.

A mikor Nellike meglátta az ablakon át Laczit, rögtön a tükörhöz futott, hogy komoly arcot csináljon. Komolyan, eleganciával fogadta, pedig a mamája szinte ujjongott örömeiben.

— Be szép lett Nellike, mióta nem láttam!

— Ön meg kezd férfiasodni.

Hogy Nellike cinikus megjegyzésével kettévágta a beszélgetés fonálát, Laczi eléhozakodott idejövételének főkével.

— Azért jöttem, hogy személyesen is meghívjam az Olgáék estélyére.

— Nem megyek.

— Bizonyosan nem szereti Olgát.

— De bizony szeretem. Igaz, hogy nagyon tudja éreztetni, hogy két évvel idősebb mint én, meg hogy ir is már szerelmes történeteket, de azért szeretem s mégse megyek. Ő jól tudja miért. Hivott volna csak úgy egyszerűen meg, elmentem volna.

— Margit is ott lesz, a hugom.

— Még akkor sem megyek.

— A fejébe vette — szót közbe a mamája — s nem lehet a makacsságát legyőzni, pedig azt is mondtam és mondom most is, hogy ha most nem megy, a télen egyetlen bálba sem viszem.

— Nem is megyek én többé bálba.

Mikor a mama egy kissé kiment, Laczi folytatta.

— Én tudom, hogy miért nem akar elmenni.

— Miért?

— Mert ott lesz egy olyan valaki, a kit maga nagyon, de nagyon gyűlöl. Az a valaki ma elmegy Olgáékhoz, megmondja a baj okát, aztán felül a vonatra s vi szamegy a honnan jött.

— Nem igaz, nem gyűlölöm.

— Nos hát, ha nem gyűlöl s ha csak egy kicsit is szereti, bizonyítsa be azzal, hogy eljön az estélyre.

Nelli egy kissé elpirult, deszerencsére viszszejött a mamája.

— Mama édes, hát ha annyira akarják s ha Margitka is ott lesz, nem bánom, elmegyek, de csak rövid időre.

Laczi javaslatba hozta, hogy ne fogassanak majd este be, hanem menjenek gyalog, hiszen olyan szép, kellemes őszi este van. Elhozza az anyját és kicsi hugát, aztán együtt mehetnének.

Elül ment Laczi a két leánykával, hátul boldogan pletykázva jött a két mama.

Margit minden kirakatban talált valami megbámulni valót s mindjárt-mindjárt elmaradt.

— Nellike tudja ugy-e, hogy én a katonaságon tul vagyok már.

— Tudom, hiszen láttam már hadnagyi ruhájában. Inez nagyon fessnek taláta.

— Aztán már csak épen ugy félévem van az egyetemen, jövőre doktor leszek.

— Örvendek.

Hozzá voltunk szokva, hogy a tanács tagjai oktatásügyünk első rangú vezérei, irodalmunk diszei, büszkeségei legyenek. Wlassits miniszter összeállított most egy olyan lajstromot, amelyben hiába keressük az országosan elismert paedagogusokat, szakférfiakat. Amint Bánffy a liberális jelölteket úgy válogatta, hogy ne legyen köztük okosabb nála, Wlassits miniszter is ezt a szempontot tartotta irányadónak. Legyen neki szolgálatkész, engedelmesebb többsége.

Másik, ami meglepett bennünket, az a körülmény, hogy az 50 tanférfi között alig létezik egy pár a katolikus tanintézetek képviselői közül. A szerzetes tanító rendek közül a benzédek, kegyesrendűek, jászói premontreiek és ciszterciák, még csak kaptak egy-egy képviselőt, a csorna-premontreiek, minoriták, jezsuiták, Ferencz-rendűek egyet sem. Világi pap is csak éppen mutatónak került. Pedig a tanintézetek számbeli aránya mást követelt volna.

Az új tanács tagjai között van egy váradi tanférfi is, jogakadémiánk tanára, az akadémia bev. tagja: **Dr. Nagy Ernő**. Üdvözljük.

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Balogh Péter szolnoki főgymn. tanárt, Bartoniek Gézát, a budapesti Eötvös-collegium igazgatóját, Bánóczy József budapesti izr. tanítóképzőintézet igazgatóját, Bogyó Samu budapesti felső kereskedelmi iskolai tanárt, Capesius István nagy-szebeni ág. ev. tanítóképzőintézet tanárt, Cherven Flóris budapesti áll. főgymn. igazgatóját, Dezső Lajos sárospataki állami elemi iskolai tanítóképzőintézet tanárt, Dóczy Imre debreczeni ev. ref. kollegiumi igazgatóját, dr. Dollinger Gyula budapesti egyetemi rendkívüli tanárt, Fenyvessy Ferencz országgyűlési képviselőt, Fölser István budapesti műegyetemi tanárt, Frölich Izidor budapesti egyetemi r. tanárt, Gyulai Béla székesfővárosi községi polgári leányiskolai igazgatóját, Gyertyánffy István budapesti polgári iskolai képzőintézet igazgatóját, György Aladár orsz. statisztikai hivatali beltagot, Hegedűs Károly budapesti áll. ipariskolai és technológiai muzeumi főigazgatóját, Illosvay Lajos budapesti műegyetemi tanárt, Inczedy Dénes zircz-ciszterci áldozár pécsi főgym. igazgatóját, Kapy Gyula soproni ág. ev. tanítóképzőintézet igazgatóját, Keleti Gusztáv orsz. mintarajziskolai igazgatóját, Kiss Aron

— Még várnék egy-két évig s akkor mondanék magának valamit. Valami édeset és szépet.

Margit utólrólta őket, de aztán egy fodrász üzlet előtt újra csak magállott. Azt bámulta, hogy arra a bamba viaszfejre milyen hatalmas, kacskaringós bajuszt ragasztott a borbély.

— Ha maga nekem valami szépet akar mondani, mondja meg most.

— Nem haragszik meg?

— Ha csakugyan szépet mond — nem.

— Azt akartam csak mondani, hogy én egy-két év múlva szeretnék valakit elvinni a dominiumomba. Ugy, hogy soha vissza se menjen. Csak nem tudom vajjon eljön-e?

— Kérdezze meg.

— Eljön-e édes Nellike, akar-e az én iczi-piczi feleségem lenni? Van szép, nagy birtokom, egész kis ország az, melynek maga lenne a királynője.

Nellinek nem volt ideje szólni, mert újra mellettük termétt Margit. Melegen átölelte az eleven leányka fürtös fejét, miközben édesen susogta: »édes kicsi sógorka!«

Egy darabig némán, szótlánul hatadtak.

— Mondja csak Laczi, ha el nem jöttem volna az estélyre, akkor elmondta volna azt, a mit most mondott?

— Nem, mert azt hittem volna, hogy egy kicsinyt sem szeret.

A mikor megérkeztek, Nelli előre futott átkarolta és sokszor, sokszor megcsókolta Pétergát: »drága, édes olyan nagyon, nagyon szeretlek!«

Ki győzött? Nelli-e. vagy Laczi?

Viktor.

budapesti állami tanítóképzőintézet igazgatóját, **Komlóssy Ferencz** kanonok orsz. gyűlési képviselőt, Kovács János budapesti áll. polg. tanítóképzőintézet tanárt, Lánzy Gyula budapesti ny. rendes egyet. tanárt, Lád Károly székesfővárosi községi polg. iskolai igazgatóját, Liphay Sándor budapesti műegyet. rendes tanárt, **Nagy Ernő** nagyváradi jogakadémiai tanárt, Névy László budapesti felső kereskedelmi iskolai igazgatóját, Novák Lajos budapesti áldozár-hittanárt, Orbók Mór kolozsvári állami tanítóképzőintézet igazgatóját, **Pál István** erdélyi r. kath. statusi előadó-kanonokot, Páthy Károly kecskeméti elemi és polgári leányiskolai igazgatóját, Papp Géza orsz. képviselőt, Paszlavszky József budapesti áll. főreáliskolai igazgatóját, Péterfy Sándor budapesti nyug. tanítóképzőintézet tanárt, Popovics Istvánt, a budapesti Tököllyanum igazgatóját, Rombauer Emil brassói állami főreáliskolai igazgatóját, **Schmidt Agoston** budapesti kegyesrendi tanárt, Schwarcz Gyula budapesti nyilv. r. egyet. tanárt, Simonyi Zsigmond budapesti egyet. nyilv. r. tanárt, Sretvizer Lajos budapesti községi elemi iskolai igazgatótanítót, **Stóhr Szilárd** kassai premontrei kanonokrendi áldozár, főgymnasiumi igazgatóját, Szamosi János kolozsvári ny. rendes tud. egyetemi tanárt, Szász Károly ev. ref. püspököt, Téglás Gábor dévai állami főreáliskolai igazgatóját, gróf Teleki Sándor orsz. képviselőt, Vécsey Tamás budapesti tud. egyet. tanárt, Volf György budapesti állami gyakorló-főgymnasiumi igazgatóját, Zichy Antal főrendiházi tagot és **Zoltvány Irén** pannonhalmi szentbenedekrendi áldozár, tanárképzőintézet igazgatóját, öt évi időtartamra az országos közoktatási tanács tagjaivá kinevezte.

Felhívás előfizetésre.

F. évi november 1-től a „Tiszántúl” politikai napilapra új előfizetést nyitottunk.

A „Tiszántúl” zászlójjára a katolikus s hazafias szellem és irány eme jelszavai vannak felírva: Isten, király, haza!

A „Tiszántúl” az egész országban a legolcsóbb politikai napilap.

Kérjük tisztelt elbarátainkat, hogy lapunk terjesztésével szent s hazafias elveinket is minél szélesebb körben terjeszteni sziveskedjenek.

Az előfizetési feltételek a lap homlokán olvashatók. A szerkesztőség.

UJDONSÁGOK.

TÁJÉKOZTATÓ.

- November 11. A szünügyi bizottság ülése délután 8 órakor.
- 11. Sajtótárgyalás Klein és Nikolits-féle ügyben.
 - 12. Egészségügyi gyűlés a megyeházán d. e. 11 órakor.
 - 12. Városi közgyűlés d. u. 3 órakor.
 - 19. A biharm. nőegylet árvaházának megnyitó ünnepélye és az »Erzsébet« tánczenesély.

* **Udvari gyász.** Néhai Vilmos württembergi herceg alkalmából a király Ő Felisége hat napi udvari göaszt rendelt el és pedig a november 10-től 15-ig bezárólag terjedő napokra. Az erről szóló udvari gyászjelentést megküldte a kabinet iroda Nagyvárad város és Biharmegye törvényhatóságának.

* **Ajándék a Nogáll-utczai új kápolnának.** Rimanóczy Kálmán építész pompás, tüzben aranyozott lámpát ajándékozott az új kápolnának, mely ezzel tehát újabb értékes műtárggyal szaporodott, a mi annál örvedetesebb, mert a régi lámpa egyáltalán semmi arányban nem állott a berendezés művészi színvonalával.

* **Jubileum.** Egy derék hivatása magaslatán álló s épen azért közbecsülés és szeretetben élő papja a nváradi egyházmegyének, ma kedves emlékezetű napra ébredt. — Tíz éve ma, hogy T á r k á n y i Péter a debreczeni, Mária Teréziáról nevezett árvaház felügyelője, a róm. kath. emeli iskolák h. igazgatója, a debreczeni városi képviselő tagja stb. főpásztor megítisztelő parancsára átvette a debreczeni árvaház vezetését, mit oly tapintattal s oly ráteremtéssel végzett, hogy osztatlan elismerést, általános tiszteltetést vívott ki magának. — Ma midőn tisztelői és barátai örömmel veszik őt körül, mi is csatlakozunk az örvendőkhöz s szívből kívánjuk, hogy aki oly sok árával elfelejtette árvaságát, oly sok szegény gyermeknek enyhítette szeretetével szomorú sorsát, azt áldja meg az árvák Atyja. — Ad multos Annos.

* **Választások a városnál.** Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága holnap tartandó közgyűlésén több megüresedett állást tölt be választás útján, a mely körülmény, előreláthatólag élénk teszi a közgyűlést. A Driva Ödön halálával megüresedett első osztályu fogalmazói állásra több pályázó van s ha valamelyik II. osztályu fogalmazóval töltik be Driva Ödön helyét, az ekként megüresedett II. osztályu fogalmazói állásra is megejtik a választást. Ezenkívül egy irnokot választanak. Az I. osztályu fogalmazói állásra legtöbb kilitása van S z ü c s Dezső II. osztályu fogalmazónak, aki eddigi munkásságával, szorgalmával és képességével a tanács elismerését kiérdemelte. Az állásra pályázó még M o l n á r János II. oszt. fogalmazók és K á g y i Lajos tb. fogalmazó; az esetleg választás alá kerülő II. oszt. fogalmazói állásra pedig K a l m á r J. tb. rbiztos, H a j d u s k a Árpád és K á g y i Lajos tb. fogalmazók. Az irnok állásra G o s z l e r Béla, R é z Sándor és D a j k a Sándor adták be pályázati kérvényeiket.

* **Ásatások Thesszáliában.** A thesszáliai Agyia kerületben megkezdett régiségtani ásatások, a melyeket a hirneves Leonardo vezet, már eddig is érdekes eredményre vezettek. Két kupolasirra akadtak ott, a melyek a mykenei korszakból valók. Az első eset, hogy Thesszáliában hasonló leletekre akadtak, a melyek világot vethetnek a mykenei műveltségre. A két sir 44 méternyi távolságban van egymástól. Mindenik három méter magas. Az egyik sirban egy csontváz feküdt, fejével a bejárat, lábbal délfelé. Kezében 50 cm. hosszú vas kardot tart, melynek markolatja művészi cziradással van ékesítve. Volt még a sirban körülbelül negyven kőkorsó, továbbá több kutyának és lónak csontváza. A másik sirt ugy látszik már régebben kifosztották, de azért ebben is több értékes régiséget találtak. Remélik, hogy még több sirt is fognak felfedezni az ásatások folyamán s különösen arra számítanak hogy a Livirs által említett Sikirion város romjaira is ráakadnak. Leonardo az ásatások helyén egy kis muzeumot létesített, a melyben a régiségeket egyelőre elhelyezik.

* **Szabó István emléke.** Szabó Istvánnak, a nagy hellenistának mellsobrát a rozsnói róm. kath. főgymnasium és premontrei rendház kertudvarán állitattja fel a Szent István-társulat, minthogy Szabó a rozsnói gimnázium növendéke volt. A szobor ünnepies leleplezését tavaszra határozták.

* **Az egyetemi választások jövahagyása.** A budapesti egyetemi ifjuság mult hó 6-án megejtett választásával a keresztény párt jelöltjét H e r c z e g h Béla joghallgató személyében emelte az olvasó kör elnöki székére. E választás ellen a kisebbségben maradt liberális párt az egyetemi tanácshoz fellebbezéssel élt. Ezzel a fellebbezéssel tegnap előtt foglalkozott az egyetemi tanács és azt az indokok nem létében egyszerűen elutasította.

* **Mennyibe kerül az elnökválasztás az Egyesült-Államokban?** A »Contemporary Review« kimutatása szerint az észak-amerikai Egyesült-Államok elnökének a megválasztása nem tartozik az olcsó mulatságok közé. A most lefolyt választási campagne augusztus elsejétől novemberig, tehát a választás napjáig 30—40

millió dollárt (90–100 millió forintot) emésztett fel. Ez az óriási összeg csak a választók befolyásolására szolgált, csak a tulajdonképeni választási költségeket minden állam önmaga fűdözi. A mi a jelöltek érdekében kifejtett agitációt illeti, ennek költségeit a jelölt hívei adják össze. Egyrészt gyárosok, akik az ellenkező jelöltől érdekeik elhanyagolását féltik, másrészt olyan vagyonos polgárok, akik így akarnak az új elnök kegyeibe jutni. Így aztán minden számítás óriási összegeket ad a választási agitáció vezetőinek kezébe,

*** Kaszinó Hosszupályiban.** Hosszas vajúdás után végre megalakult a hosszupályiak olvasóegylete. Az alapszabályok ugyan még nincsenek jóváhagyva és a helyiség kérdés megoldva, de a megválasztott tisztikar névsora garanciát nyújt arra nézve, hogy ezeket a kérdéseket is mielőbb megoldásra viszi. Elnök lett Gruner Lipót uradalmi tisztartó, jegyző és könyvtáros Kiss Lajos községi segédjegyző, pénztárnok Fon Jenő, választmányi tagok: Juhász József, Imrik Zoltán, Fleischer Gyula és Fleischer Jakab.

*** Szocialista tüntetés.** A budapesti szocialisták a lefolyt választások alkalmából nagy tüntetésre készülnek, a mit november 22-én, jövő vasárnap szeretnének megcsinálni. A tüntetés egy tuczat népgyűlésből, azonkívül egy nagy felvonulásból, vagy a mint hirdetik »sétából« állana, ha ugyan a rendőrség megengedi.

*** A francia katolikusok vesztesége.** De Mane gróf, a francia katolikusok vezére a halállal vívódik, egy másik nagy vezérük pedig a ravatalon fekszik. D'Hulst püspök, a párisi katolikus intézet rektora tegnapelőtt Párisban meghalt. Az elhunyt előkelő tevékenységet fejtett ki minden katolikus ügynél és mint Frepel püspök utódja a kamarában is a katolikus ügy buzgó szószólója volt. Ékes egyházi szónoklata következtében a bőjti szónok megtisztelő állását viselte a Notre-Damei templomban.

*** Szállodában.** Mauskopf Chajim (hosszu keresés után megcsip egy szörnyen kellemetlen balhát): Ho egészséges vagy, okor ne fekögyél ágyba, ha pedig beteg vagy, okor ne ográjl!

*** A jövő évi esküdtek kisorsolása.** Pár évvel ezelőtt, mikor Nagyvárad városa abban a szerencsében (?) részesült a kormány jóvoltából, hogy Arad helyett itt mossák ki Bihar, Békés és Arad megye nyiltterezőinek és más tollforgatóinak jobb célra alkalmas nyomdafestékekkel csinált szennyest, Nagyvárad polgársága örömmel fogadta az új intézményt s zokon vette, aki nem jutott bele az esküdtek névjegyzékébe. Mig Nagyváradon annyian törték magukat, hogy a pódiumra jussanak, itélni a becsület felett, addig Aradon örültek a polgárok, hogy megszabadultak a nyugtől. Nagyváradon még nem is volt olyan sajtótárgyalás, a mely elhuzódott volna az éjszakába, vagy éppen a pirkadó hajnalba, még is már kiabrándult polgárságunk a nagy dicsőség utáni sóvárgásból. Mikor így év végén a következő évre összeállítják az esküdtek névsorát, kérve-kérik sokan, hogy neveiket hagyják ki a listából. Nem kérték a megtiszteltetésből. A névsort az 1897. évre most fogják összeállítani. A tanács 3 tagot kér kiküldeni a törvényhatóság kebeléből a sorolás megejtésére.

*** A millenniumra spekulálók veszteségei.** A M—g közli a következőket: A kiállítás osztály-sorsjáték tudvalevően 1 millió forintot hozott a kiállítási alap javára, azonban az ismert Heintz Károly föléjárúsító vagy 500000 frtnyi veszteséggel vonult vissza német hazájába — Nem sokkal jobban végződött a kiállítási jegyváltás bérlete. A bérlet megkötésének alapjául minimum 4 millió látogatót számítottak átlag 35 krajczárjával s ennek a kombinációnak alapján fizettek a vállalkozók a jegybérletért 1.400.000 forintot. Minthogy azonban 3 millió látogatója sem volt a kiállításnak, a bérlő konzorcium 350.000 forintnyi veszteséget szenvedett. — Az »Ős-Budavár« cz. vállalat szintén szoros viszonyban volt a kiállítással s bár ennek számadásai még nincsenek lezárva, magok a vállalat vezetői

300.000 forintra becsülik a veszteségüket. — Az a konzorcium, mely »Millennium« utazási és ellátási vállalat« czimmel az egész országban oly élénken agitált a kiállítás látogatása érdekében, ugyancsak ide tartozik, mert számadásainak lezárásakor kereken 80 ezer forintnyi veszteséget konstatait. Hogy ezeken kívül mennyit veszített a tulságos számmal felállított vendéglő kavéház és árubódé a kiállításon, az nem tartozik a nyilvánosság elé, de hogy ezeknek vesztesége is nagyon jelentékeny, az bizonyos.

*** Nyomozás.** Az aradi törvényszék előtt kellett volna megjelenni végtárgyaláson, lopási ügyben, Kiss József nagyvárad volt lakatos mesternek. Azonban e tárgyaláson nem jelent meg s mivel feltételes szabadsága daczára állandó tartózkodási helyét sem jelentette be, országszertei köröztetése elrendellett.

*** Visszavágot.**

— Idegen (szállást keres): Aztán mi volna az ára ennek a kutyaólnak?

— Házi ur: Ha nem harap ön, akkor csak 300 forint!

*** Furfangos bélyeggyűjtő.** Egy furfangos angliusz eredeti módon tett szert bélyeggyűjteményére, a mely most egyike a legkötelesebbeknek, a »Timesban«-ban következő kis hirdetést tett közze: »Házasság. Fialat hölgy, 20 éves, barna, csinos, tisztességes, habár szegény férfival házasság céljából levelezni óhajt. Vagyon 800.000 marka s két millió örökség vár még rá.« A furfangos gentleman a világ minden tájékából kapott leveleket, számszerint 25.000 a melyeknek bélyegeit szépen elhelyezte gyűjteményében.

*** Vasut meghosszabbítás.** A kereskedelmi miniszter már előzetesen engedélyt adott, hogy a Jiraszek és Krausz czég a dobrest-vidaréti iparvasutat a kihasználás alá vett áltami erdőbe meghosszabbítsa. A vidaréti állomásból kiágazó kezelési vágány közigazgatási bejárását megtartották s az erről szóló jegyzőkönyvet jóváhagyta a miniszter s egyben megadta az építési engedélyt.

*** A város millenniumi ajándéka.** Beczka y Lajos törvényhatósági bizottsági tag indítványára Nagyvárad város közgyűlése kimondotta, hogy a millennium alkalmából a város jelenlegi nyugdíjkepes tiszt-, kezelő- és segéd-személyzetének, továbbá a szolgálknak a folyó évet háromszorosan számítják be a nyugdíj jogosultságnál. A belügyminiszter tegnap érkezett leirata szerint a közgyűlés határozatát jóváhagyta.

*** Eltalálta.** — Z en e t a n á r: Tehát ha valaki csak egy magában játszik, azt solonak hívják, ha másodmagával játszik az pedig duo. Hogy hívják azt, ha hárman játszanak? Möricz: Ha hárman játszanak? Azt kalabriásnak hívják.

*** Egy postamester jubileuma.** Retezár János élesdi postamester negyedszázad óta tölti közbecsülésben postamesteri állását. A község intelligenciája, továbbá kartársai, barátai a jubileum alkalmából óvációkban készülnek részesíteni a derék hivatalnokot. A jubileumot a jövő január 6-ára tervezik.

*** Árad a Körözs.** Pár nap óta hideg őszi eső hul a nyakunk közzé. Az őszi csapadék a Körözs-völgyén is ugyancsak megeredt, a mit mutat a Körözs megdagadt, zavaros vize. A gazdáknak sok bajt okoz az őszi esőzés, mert nem tudják végézni az őszi szántást, vetést. Tegnap derült, csipős időre változott.

*** Egy csókért — egy élet.** A torontálmegeyi Bobda községben egy csók miatt emberhalál esett meg. Joczin Olád fiatal gazda a feleségével valami mulatságon volt s épp mikor legfényesebb vala a kedve, akkor látta, hogy Ilion Jesta nagy, borzas feje lecsap a szép feleség hófehér nyakára s mire ott elcsattant a csókja, az asszonykának az összefutó erek vérpirosra festették az arcát. Joczin Olád szívet összeszorította az indulat s mivel a mulatságot megrontani nem akarta, csak úgy sugva mondta Ilion Jestának.

— Meghalsz ezért kutya!

Ilion Jesta tegnapelőtt befogta két tüzes lovát

s ki akart hajtani a tanyára. A Béga hidján valaki elkapta a lovak gyeplőit. A sötétben Joczin Olád hangja hallatszott:

— Itt az utolsó órád Ilion Jesta három ütéstől találva, lezuhant a földre, mert hárman voltak azok, a kik azért az egy csókért megölték. A gyilkosokat a szegedi csendőrség elfogta.

*** Véletlen halál.** Megemlékeztünk tegnapi számunkban Diós Béla nagyvárad születésű bádigos szerencsétlen esetéről. A rendőrségtől Lőrinczy Gyula rendőrbiztos lett kiküldve az eset megvizsgálására. Tegnap terjesztette be a jelentését, mely szerint, nem hogy szándékosság, — mint egyik lap írja — sőt még gondatlanság sem terhel senkit, amennyiben a tető elég lapos volt s valószínű, hogy a szerencsétlen — leszedült a háztetőről. A rendőrség e jelentése folytán, mivel büntetendő cselekmény nem forog fent, — a további vizsgálatot ez ügyben a kir. ügyészség is beszüntette.

*** Az őszinte ujoncz.** A német tengerész-ujonczokat eskették fel Kielben. Vilmos császár természetesen beszédet intézett a fiatal honvédekhez és óvta őket a külső és belső ellenségek ellen. Aztán megszólított néhány ujonczot, kik közül különösen egy hatalmas termetű legény tűnt fel előtte. Megkérdezte tőle, hogy hová való és a legény hamisítatlan felső bajor tájszóval felelt:

— Miesbachi vagyok, felség.

A császár erre azt kérdezte a legénytől, hogy megértette-e, kit gondolt a »külső ellenségek« alatt.

— Az oroszokat, felség.

— És kik a belső ellenségek?

— A poroszok, felség.

*** Idegenek térfoglalása.** Halász Géza munkácsi erdőgondnok érdekes röpiratot adott ki, mely a ruthének helyzetével foglalkozik. A ruthének ezen röpirat s a valóság szerint teljesen a bevándorlott muszka, uzsorás zsidók páriái lettek, nyomoruk leirhatatlan. Mármarosban 48 százalék, Beregben és Ungban 50 százalék a lekötött majorátus. Beregben és Ungban 20 százaléka a földnek idegenek kezében van, Mármarosban 15 százalék. A hatvannyolcezer beregmezei ruthén részére marad tehát 30 százaléka a földnek, az Ung és mármarosiak részére 35 százalék, mely ezenkívül meg is van terhelve. Képviselőiket a kormány nevezi ki megrendelés szerint. Egyik-másik járásban husz választó is elég arra, hogy kormánypárti képviselőt válasszon. Gróf Schönborn az ügyészt választatja meg képviselőnek. A nemes gróf ezenkívül a legelők és erdők bérletét a bevándorlott muszka zsidónak adja, kik az ő kortesei. A ruthén nép kétségbe van esve, vagy egy háborútól, vagy a kivándorlástól remél mindent. Halász Géza fogyatkozási szövetkezeteket, a grófi bérleteknek a ruthének részére történendő átadását, az ipar, föllendítését stb. stb. pengeti, de ez mindaddig pium desiderium marad, mig egy keresztény érzületű kormányunk nem lesz.

*** Sajtótárgyalás.** A mára kitűzött sajtótárgyalás, menyiben eddig sem Klein, sem Nikolits nem kérték a tárgyalás elhalasztását, okvetlen meg lesz tartva. Kilencz órakor kezdődik meg az esküdtek kisorsolása, ezután kezdetét veszi Millye Gyula elnöklete alatt a tárgyalás, mely valószínűleg csak a délutáni órákban fog véget érni.

*** Külömbőség.** — Mi a külömbőség Petőfi és Bánffy közt? — Nem tudom. — Petőfit egy gondolat bántotta, Bánffy egy sem.

*** Jön a czirkusz!** A deszka bódé már régen fel van állítva. Tegnap végre aztán megjelentek a falragaszok, melyek óriási betűjökkel hirdették, hogy jön Giorvanni Volpi olasz czirkusztársulata. A társulat nagyszámu tagokkal, lovakkal, stb. rendelkezik s a jövő héten már valószínűleg megkezdí előadásait.

*** Biztos jel.**

Elnök (a tanuhoz): Nőtlen, ön, vagy nős?

Tanu (sóhajt.)

Elnök: Tehát nős!

* **Rendőri hírek.** *Családi ügy a rendőrség előtt.* A rendőrség udvarában tegnap egy férj: K. munkanélküli asztalos és neje, összekaptak valamin. Az ember aztán nyomban elintézte az ügyet még pedig olyan formán, hogy az ex asztalost nyomban letartóztatták. — *Az új bor hatása.* Kern Ferencnek egy hektoliter új bora volt a pinczejében. Tegnap aztán, — mikor meglátogatta egyik barátja, Kocsis Dániel, — lehvta borkóstolóra. Eleinte mindkettőjüknek izlett az új ital, hanem mikor Kocsisnak már kezdett a fejébe szálni, ráfogta, hogy biz nem embernek való. Kern, a szigorú kritika hallatára annyira felbőszült, hogy főbekollintotta czimboráját az üveglopóval. Kocsis fejét elborította a vér s a kedélyes borkóstolásnak a rendőrség előtt lesz még a folytatása. — *Elevszett egy értékes arany karperecz a kispiazz jobboldali részén.* A megtaláló kéretik, hogy e tárgyat a rendőrség útján juttassa tulajdonosa kezeihez. — *A tolonczok.* Előkelt szándéka a rendőrségnek, megtisztítani városunkat a sok közveszélyes csavargótól. A legutolsó razzia is meglehetősen eredménnyel vitett véghez. Tizenkét csavargó került hurokra. E csavargókat holnap fogják szétloneczolni, a szélrózsa minden irányában.

Nagyvárad város közügyei.

A városi közgyűlés tárgysorozata.

A városi ügyekben járatos városatyák jó része a tárgysorozatból itéli meg, hogy vig, komor, harcias, vagy szelid lefolyása lesz-e a közgyűlésnek? A legtöbbször be is üt a számítás; kivéve, ha egyik-másik bizottsági tag rejteget magában valami interpellációt, a mely nagyon könnyen képes, a mult tanúsága szerint, halomra dönteni a Falb-féle kombinációkat.

Már azt nehezebb előre meghatározni, hogy milyen népes lesz a tanácskozási terem egy-egy közgyűlésen. E tekintetben csak egy van, amire biztosan lehet számítani. Voksolni nagyon szeretnek városatyáink. Ha még olyan kis hivatali állás betöltéséről van is szó, zsufozásig megtekinik a közgyűlés terme. És ez helyesen is van. Adja le minden városatya szavazatát a pályázók közül arra, akit legalkalmasabbnak vél és tud a betöltendő állásra. Csak hogy a voksolásnál mindég a város közérdeke kerekedjék felül a magán érdekeken, a rokon- vagy ellenszenvén.

A holnapi városi közgyűlésen lesz alkalom a városatyáknak kétszer, esetleg háromszor is választani a pályázók között. Egy első, esetleg egy másod osztályú fogalmazói és egy irnoki állást töltenek be.

A holnapi közgyűlés tárgysorozata különben elég terjedelmes; 37 ügdarab van kitzve tárgyalásra.

A fontosabbak ezek között: a belügyminiszter leirata, a melylyel helybenhagyja egy előbbi közgyűlés azon határozatát, hogy a város tisztii, kezelő- és segéd személyzetének nyugdíjigényébe a jelen év háromszorosan számítottassék.

Igen fontos a kövezet-, vásárvám és a piaczi helypénz szedésére vonatkozó szabályrendelet is.

Egy sereg köztér átengedése iránt beadott kérvény emeli erősen a tárgyalandó ügyek számát, a melyeknek jó részét a következő közgyűlés elé utalják.

A hivatalos tárgysorozat a következő:

Nagyvárad város törvényhatósági bizottságának f. évi november hó 12-én s esetleg következő napjain, mindenkor délután 3 órakor a városház tanácstermében tartandó közgyűlésen következő ügdarabok tárgyalatnak:

1. Polgármester havi jelentése.

2. A magyar kir. belügyminiszter 3 cs. és ap. királyi felségének az ezredévi ünnepélyek lefolyása alkalmából hozzá intézett legfelsőbb kéziratának mását megküldi.

3. Ugyanaz a millenniumi évnek nyugdíjba háromszorosan számítása iránt hozott közgyűlési határozatát jóváhagyva megküldi.

4. Ugyanannak körrendelete, a kiszolgált altisztek polgári alkalmazása körül követendő eljárás tárgyában.

5. A földmivelésügyi minis-ter körrendelete a mezőgazdasági termények, termékek, cikkek vizsgálatának teljesítésére feljogosított vegykísérleti és magán vizsgáló állomások körüli beosztása tárgyában.

6. Egy elsőosztályú esetleg másodosztályú fogalmazó, — és

7. egy irnok választása.

8. A tanács előterjesztése Pekarik Endre köztér átengedés iránti kérvénye ügyében.

8. Ugyanannak előterjesztése Rimanóczy Kálmán köztér átengedés iránti kérelmére vonatkozólag.

10. Ugyanannak előterjesztése, a házi pénztár f. évi 3-ik negyedéről szóló kezelési kimutatása tárgyában.

11. Ugyanannak előterjesztése, a sorompóknál beszedendő kövezetvám illetékes vas pályákon érkező tárgyak után fizetendő kövezet és beviteli vám illetékre vonatkozólag.

12. U. a. előterjesztése a vásárvám és helypénzre vonatkozó díj szabályzatok tárgyában.

13. U. a. előterjesztése, a kanonoki házak után kivetett vízdíjak ellen beadott felebbezés tárgyában.

14. U. a. jelentése, a város tulajdonát képező bérföldekre megtartott árverés eredményéről.

15. U. a. előterjesztése, az iparossegédek szaktanfolyamának tanterv vázlata és költség-előirányzata tárgyában.

16. U. a. előterjesztése, a város részére szükséges papír és irodaszerek szállítására megtartott árlejtés eredményéről.

17. U. a. előterjesztése a rendőrök, tűzoltók és hivatalosok részére szükséges egyenruházat szállítására megtartott árlejtés eredménye tárgyában.

18. U. a. jelentése, a kérégyártó munkákra megtartott árlejtés eredményéről.

19. A város részére szükséges gyertyaszállításra vonatkozólag megtartott árlejtés eredménye, kapcsolatban Janky Antal kérvényével.

20. A petroleum szállításra megtartott árlejtés eredménye.

21. A Brüll Lipót féle alapítványról szóló alapító oklevél.

22. Stern Márton fatelepre vonatkozó szerződése.

23. Stern Márton és Tóth Jenő fatelep bérlet átruházás iránti kérvényük.

24. Farkas József és nejevel köztér átadása iránt megkötött szerződés.

25. A temesvári VII. hadtest parancsnoksággal a vízvezeték használatára nézve megkötött szerződés.

26. Fischer Sámuelné szerződése, köztér átadása iránt.

27. Bozsik István és nejevel kötött köztér vétel, illetve átengedés iránti szerződés.

28. Gábor János földbérleti szerződése.

29. Az árvászek előterjesztése Guttman Béla 5000 frt követelése tárgyában.

30. A központi választmány jelentése, a mult hó 28-án megejtett országgyűlési képviselő választásról.

31. Nyugdíjbizottsági jelentés Pelbárh György rendőr nyugdíjazása ügyében.

32. A polgármester jelentése, regále kötvények eladása tárgyában.

33. Ugyanannak jelentése, az esküdtek szolgálati névjegyzékének összeállítása iránt.

34. U. a. jelentése, Holnapy Béla számtiszt lemondása ügyében.

35. dr. Meyer László egyetemes orvos tudori oklevele.

36. dr. Holenia Gyula egyetemes orvos tudorok levele.

37. Pető Istvánné Szabó Juliánna szülésznői oklevele.

Miről midőn a Törvényhatósági bizottság t. tagjait értesíteni szerencsém van, egyszerűsmind tudatom, hogy a közgyűlési tárgyak a

közgyűlést megelőző napon a város tanácstermében kitéve lesznek s bárki által megtekintethetők.

Nagyváradon, 1896. nov. 10-én.

Rácz Mihály,
főjegyző.

EGYESÜLETEK.

Házfelavatási ünnepély. Két éve, hogy a Dunántul egyik legnagyobb városában Győrben katolikus kör alakult. Eleinte idegen hajlékban talált helyiségre a kör, de az a négy-százötven lelkes katolikus polgár, a ki a kör tagjának vallja magát, saját otthon akart teremteni a körnek. Részvényeket bocsájtottak ki s ma alig két év után, a győri katolikus körnek 30 ezer forint költségen saját háza van. Ezt az új épületet avatta föl a mult vasárnap Zalka János dr. győri püspök. A felavatást d. u. 5 órakor diszközgyűlés követte a kör helyiségében, a melyet ez alkalommal előkelő hölgyközönség töltött meg zsufozásig. A vendégek között volt Zalka János megyés püspök kíséretében illusztris vendége Steiner Fülöp dr. székesfejérvári püspök is. A tárgysorozat rendjén nagy tetszéssel találkozott Beidl Alajos, püspöki helynök, elnöki megnyitó beszéde, melyben a magyar katolikus egyház jelen sanyaru helyzetének okait fejtegette s okul főleg a katolikus intelligenciának egyháza iránt való elhidegülését, a katolikus ügyek megvetését, sőt gyalázását állította oda. A bátor beszéd óriási hatást tett a jelenvoltakra, kiket a tömörülésre, a katolikus körökben való egyesülésre buzdított. Tapsok kísérték Németh Antal dr. királyi tanácsosnak, a magyar nőkről tartott, széles ismeretkörre s nagy szakavatottságra való felolvasását is. A közöket zene és énekszámok töltötték be. — A közgyűlést társas vacsora, majd tánc követte.

A réti népkör váiasztmányi ülése. A nagyvárad Rétii népkör tegnapelőtt tartotta választmányi ülését. Magyar Jenő jegyző indítványára elhatározták, hogy a téli esteiken felolvasásokat tartanak a kör helyiségében. — E czélból felkérték dr. Rózsa Mór orvost, aki megígérte, hogy november hó 21-én az első felolvasást megtartja, a mit a küldöttség előre is a legnagyobb köszönettel fogadott. Gábor János elnök jelentette, hogy a kiküldött bizottság egy tekeasztalt vásárolt. Gulyás Gyula könyvtárnok pedig azt jelentette, hogy a 300 müből összeállított könyvtár a tagok rendelkezéseire áll. . . . Elhatározták, hogy hetenkint hétfőn, szerdán és szombaton este 6-tól 7 óráig a könyvtár a tagok rendelkezésére áll. Még több apróbb ügy elintézése után az ülés véget ért.

Viszaküldött alapszabály. A Bihar-Diószegen alakult II-ik temetkezési egylet alapszabályait a belügyminiszter a jóváhagyási záradék nélkül visszaküldötte Biharvármegye alispánjához. A tagok befizetése és a nyújtandó segély közt nem látja azt az összhangot, hogy az egyesület tervszerűen, sikeresen működhesék. Utasítja az egylet elnökségét, hogy az alapszabályokat vagy dolgozzák át, miszerint a társulat életképessége biztosítva legyen.

I R O D A L O M.

— **A IV. országos gazdakongresszus tárgyalásai.** A folyó évi szeptember hó folyamán lezajlott országos gazdakongresszus tanácskozásait most teszi közzé a végrehajtó bizottság egy vaskos füzetben, mely a kongresszus lefolyását egész terjedelmében ismerteti. A füzetben a kongresszus minden mozzanata kifejezésre jut, világos képet nyújt tehát arról, hogy a gazdasági egyesületek országos szövetségének évtizedek óta vajudó kérdésében milyen nézet-ellentétek vannak napirenden. A ki ezen a magyar földön szövetséget akar létesíteni a gazdasádalomban, annak okvetlenül végig kell olvasni ezt a munkát, a mely valóban nagy és hosszú fáradozás után gyűjtött tanulságokat foglal össze. De kifejezésre juttatják e tanácskozásokban a gazdaközönségnek kívánalmait is az Auztriával kötendő gazdasági kiegyezés tárgyában s ebben mindenesetre hatalmas támaszt

nyernek azok, kik a kvóta fölemelése ellen fog-
nak állást foglalni. A munkát, mely a kongresz-
szus összes tagjainak megküldetett, meg lehet
szerezni az országos magyar gazdasági egyesü-
letnél (Budapest, IX. Üllői-ut, Köztelek), ára 2
korona.

Igazságszolgáltatás.

A szerb kereskedő gyilkosai.

Hirhadt község a főváros szomszédságában
Alsó-Némedi. Az utolsó évtizedekben innen ke-
rültek ki a legnagyobb tolvajok és utonállók, a
kik bőséges anyagot szolgáltatnak a főváros bün-
krónikájának. Alsó-Némediben veszett el a so-
roksári postarablók nyoma is. Az odaváló csen-
dőség egyre-másra kísérte be a gyanus embe-
reket, de nem tudtak rájuk bizonyítani semmit,
mivel a némediek óvatos emberek s idejében
gondoskodnak alibiről. Van még egy más érénye
is a némedi tolvajcéhnek: a titoktartás. Az
esprit des corps sehol sincs annyira kifejlődve,
mint náluk s áruló még nem akadt köztük
soha. Ez a magyarázata annak, hogy a felderít-
etlen büntettek száma náluk légió.

A legutóbbi nevezetesebb büntett, melyben
alsó-némediek szerepelnek, tavaly, november
14-én történt. Akkor gyilkolták meg Velkovics
Gida szerb marhakereskedőt a Mester-utcában,
a ferenczvárosi pályaudvar közelében. Az ócsai
csendőség néhány nap mulva letartóztatta Ko-
vács Jánost, Marosi Sándort és Szabó Sándort,
a kik mindhárom Alsó-Némediből valók. Ko-
vács és Marosi a nyolczvanas évek elején fog-
házörök voltak a pestvidéki törvényszéknél, ké-
sőbb Kovács fölesapott kocsmárosnak, Marosi
Sándor pedig iskolaszolga lett a fővárosnál.
Szabó Sándorral, a ki földijük, akkor kötöttek
barátságot, a mikor a pestvidéki törvényszék
fogházában ült.

A csendőség nem csalódott, s noha a vád-
lottakkal együtt a bűnfelelők egész tömegét
szolgáltatta be a törvényszéknek, Kovács és
társai váltig tagadtak. Egyszerre azonban Ko-
vács szakitott a némediek tradíciójával, s tö-
redelmes vallomást tett. Elmondta, hogy 1894-ben
találkozott Marosival, a ki azt ajánlotta, hogy
jó volna valami gazdag szerb marhakereskedő
fogni, aki megváltaná őket a nyomoruságtól.
Másképp esztendeig foglalkozott ezzel a tervvel,
míg nem 1895. november 14-dikén végrehaj-
tották. A bandába befogadták arabviselt Szabó
Sándort, Kis Horváth István gyári munkást, és
Drót Szabó Béni napszámost, s kellően fölfegy-
verkezve esti hét órakor kiállottak lesbe a
külső Mester-utczába. Alig egy negyed óra
mulva arra jött Velkovics Gidán kragujeváci
marhakereskedő. A ferenczvárosi pályaudvaron
iparkodott, hogy onnan haza utazzék. Kalauz-
nak magával vitte Beogradec Rudolf könyv-
kötő inast. A mester-utczába érve, az utonál-
lók sortüzzel fogadták őket Velkovics holtan
rogyott össze, Beogradec pedig, aki a karján
sebesült meg, rémülve menekült a pályaház
irányában. A gyilkosok ez alatt kifosztották
a marhakereskedőt. Elvették 990 forintját,
aztán a holttestet a közeli árokba dobták. Ott
találták meg később az emberek, akik a könyv-
kötő inastól értesültek a gaztettről.

Ezt a bűnpört ma tárgyalta a budapesti
büntető törvényszék Baumgarten Izidor dr.
elnöklése alatt. A vádhatóságot Halász Lajos
dr. képviselte, a vádlottat Visontai Soma dr.,
Fittler Dezső dr., Hets Ödön dr., Okolicsányi
Géza dr. és Földváry Árpád dr. védte. A bün-
nösöket nyolcz börtönőr kísérte az ítélőtanács
elő. Valamennyien értelmes arcú emberek s
vonásaikban még Lombroso sem fedezne föl
holmi kriminálitást. Mialatt az elnök a tény-
állást ismerteti, a szolga tizenégy csomagot
rak egy asztalra. Ezekben vannak a bűnfelel-
ők: hat revolver, egy hosszú nyelű fejsze s egyéb
gyilkoló szerszám.

Először Kovács Jánost hallgatták ki. Az
általános kérdésekre elmondta, hogy 44 éves,
nős, 5 gyermek atyja, legutóbb kocsmáros
volt.

Az elnök: Maga tudja, hogy mivel van
vádolva. Mondja el, hogyan ismerkedett meg
vádlottársaival?

— Marosit fogházörkormőtől ismertem s
az ő révén ismerkedtem meg a többivel.

— Volt maga a fővárosnál is?
— Iskolaszolga voltam, még pedig tíz esz-
tendeig.

— Mikor nyitott kocsmát?
— 1895. májusban. Nem vesztegeltem én
tekintetes törvényszék soha egy percig sem.

— No, az igaz, mert mihelyt földadta a
kocsmát, rögtön hozzáfogott a gyilkossághoz.
Mondja csak, mikor került ez a dolog először
szóba?

— 1895. augusztusban említette először
Marosi.

— És mi vitte magát rá?
— Az, hogy nagyon becsaptak a kocsmá-
mával a kereskedők.

— Mi lett a kocsmából? Eladta?
— Nem, hanem elvették.

— És mivel vigasztalódott?
— Marosi mondta, hogy majd ősszel szer-
zünk egy-egy szerb marhakereskedőt, az fölse-
git bennünket, mert olyik 8—10.000 frtot is
visz magával.

— Hogyan szereznek? Mert csak ugy ké-
résre senki sem adja oda a pénzt. Nem mondta
Marosi, hogy revolver is kell a dologhoz?

— Nem szólt róla s nem is hittem, hogy
az lesz belőle. De hát összehozott ezekkel a
rossz emberekkel.

— Látja, pedig maga volt az, a ki revol-
verekről gondoskodott s ezt a hosszonyelű fej-
szét (fölmutatja neki) is maga adta társainak.
— A baltát igen, de a revolverek nem
tőlem valók.

— Mikor beszélték meg a dolgot?
— November 10-én. Szabó Sándor sür-
gette, hiszen tetszik tudni, ez az ember sorra
követett el gyilkosságokat.

— Hagyjuk ezt. Azt már tudjuk, hogy
maga Szakát vádolja minden gyilkossággal,
mely mostanában a főváros területén történt.
Ki járt a Mester-utczában a helyet kinézni?

— Én, a Marosi komám és Horváth.

— Ki vette a baltát?
— Én, mert nekem volt a leghosszabbka-
bátom.

— Maguk elsötétítették az utcát is. Ho-
gyan történt ez?

— Horváth négy kézláb hajolt, én a há-
tára álltam s eloltottam a lámpát.

— Soká váraoztak?
— Vagy 8 percig. Akkor jött Velkovics.

— És ki támadta meg elsőnek?
— Hát a Marosi komám.

— Maga nem?
— Én nem.

— Látja Kovács, maga volt az, a ki agyon-
lőtte Velkovicsot, maga ütötte felbe a baltával,
és maga vette ki a bugyellárisát is.

— Nem ugy van kérem. Én csak odadtam
Szabónak a baltát, de nem azért hogy meggyil-
kolja a szerbet.

— A pénzből mennyi jutott egynek?
— 227 forint.

Soós bíró: Hát magának mi szerepe volt
a gyilkosságban?

— Semmi. Csak megáltam az uton és
néztem a város felé.

Az ügyész: Volt e maguk közt arról szó,
hogy fegyverrel fognak kimenni?

— Kérem rossz ember mindig fegyver-
rel jár.

— Nem azt kérdezem. Azt mondja meg
hogyan volt e szó arról, hogy fegyvert visznek
magukkal?

— Volt.

— Hát arról, hogy a szerb esetleg védel-
mezni fogja magát?

— Ezt Marosi csak a helyszínén mondta.
A vádlott ezután elmondja, hogy Szabó
egy ékszerészt is ki akart rabolni, de ő ezt
megakadályozta.

Az elnök: Hiba volt, hogy ezt is meg nem
akadályozta.

— Kérem, nem rajtam múlt.

Az ügyész: Azt mondja meg, vajon elesett-e
a szerb, mikor rálöttek?

— Nem esett el, hanem tovább ment.

— Hát akkor hogy rabolták ki?
— Szabó és Horvát utána mentek, de hogy
mit tettek vele azt már nem tudom.

Visontai dr. védő: Szolgált ön a katona-
ságnál?

— Szolgáltam.

— És milyen rangot viselt?
— Örmester voltam.
— A Lovasságnál?
— Igen.
— És nem volt büntetve soha?
— Egyszer kaptam uegyvennyolcz órai
áristomot.

Azután a többi vádlottra került a sor. A
A tárgyalást holnap folytatják.

Véres bíróválasztás. A megyeszóci véres
bíró választás ügyében az ottani kir. törvény-
szék most tartotta meg a végtárgyalást. A pol-
gárok a jegyzőt agyon akarták verni; megtá-
madták a csendőséget, a kik löttek és két em-
ber halva rogyott össze. A törvényszék Gallai
Nagy Miklós, mint felbujtót egy évi, öt társát
pedig két hónaptól egy évig terjedő börtönre
ítélték, megállapított bűnösségük szerint.

REGENY-CSARNOK.

Zsebeld ki felebarátodat.

REGENY.

Irta: GÉRARDE D. 35

A mióta Marczin a szobában volt, folyton
Janinára meresztette szemét és ez — minden
duzzogás daczára — egy pillanatra sem hagyta
abba a porokkal való foglalkozást. Ép oly vá-
ratlanul — mint az előbb nevetett — hajolt
most meg s gunyos elismeréssel mondá: »Kö-
szönöm, Bielinski úr.

— Mily szép! De ne mondjon engem Bie-
linski úrnak. Ez nem tetszik nekem.

— Hát hogy hívja Önt családja?
— Marczinnak.

— Ugy én is Marczinnak szólítom.
— Mily szép.

— S mily néven szólít Ön engem. Talán
Janinának.

— Köszönet, tehát Janina.
— Miért nem segít összehajtogatni ezeket
a papirlapocskákat? Nem látja, hányat kell
még összehajtogatni?

— Segíteni — válaszolta Marczin vona-
kodva.

— Nem, soha. Egész életében sohasem jut-
tatta eszébe senki, hogy csak egy gombostűt
vegyen fel a földről s ez a kis teremtes itt azt
kivánja, hogy a papirszelekekkel s porokkal
való foglalkozását ossza meg vele! Ez az ötlet
oly komikusnak tűnt fel neki, hogy élénk befo-
lyást gyakorolt rá. Odahuzta székét az aszta-
hoz s oktatást kért, hogy tegyen.

— Ezeket a porokat kék, azokat fehér pa-
pirba csomagolja. Érti?

— Dehogyan értem.

— Persze, hogy nem értem, ha a porok he-
lyett rám néz. Ime, jön atyám.

Miután Wronski Jan inkább csak minden-
napos verőt elégitette ki, egyszerre csak azt
vette észre, hogy az előkelő gyógyszerértárból,
hogy, hogy nem — eltűnt. A gyógyszerértáros
éppen erről a csodálatos esetről akart Janiná-
val tanácskozni, miért is bement a hátsó szo-
bába, hol nemcsak leányát lelte, hanem az elő-
kelő vendéget is, a mint nagy serényen a pa-
pirszelekekkel s porokkal foglalatzkodott.

— Bielinski ur idejött, mert fázott —
mondá Janina a szemét a porokra sítve le.
Ebben a pillanatban képmása volt a szelid,
kötelességét tudó s jól nevelt leánynak.

Tekintve a három üveg szódavizet Bie-
linski ur melege hamar lehűthetett. Wronski
Janban újra föjvillant a gyanu, hogy kutya van
a kertben; de ismét kialudt a mint meglátta
azt a mozdulatlan arcot. Bielinski ugy fázott?
Miért nem megy közelebb a hályhához? Hogy
nem óhajt szőnyeget lábai alá vagy egy kö-
penyeget vállaira? Vagy ha inkább ott akar
maradni, a hol van, legalább is több fát kell
a tűzre tenni.

— Orvos akar lenni — szakitá félbe Ja-
nina elfogulatlanul atyja beszédét — s azért
reá nézve fontos, megtanulni, hogyan kell el-
készíteni a porokat.

— Látom-látom, ezt te jobban taníthatod,
mint én — felelte a gyógyszerértáros, gondolko-
dóan végig simítva hosszú haját. »Akkor visz-

szaterek könyvemhez, egy igen érdekes értekezéshez, mely a viszony esetében követendő eljárás egész új világításban fejtegeti. Wronski Jan távozott azzal a véleményével, hogy Bielinski egy jövendő orvos, a ki hivatását komolyan vette s buzgóságát különösen porok készítésében érvényesítette.

— Eltelt egy negyed óra, mialatt Marczin a porok becsomagolásának művészetében egy csepp haladással sem dicsekedhetett.

— Most nem fázik Marczin — kérdezte Janina fekete fejcsékéjét oldalt billentve... Az egész idő alatt cseveget, dolgozott, enyelgett s nevetett. Először akart azért most pihenni s karjait az asztalra téve előre hajlotta a földön. Az asztal keskeny volt. Janina fekete szeméi szikráztak az életkedvtől, midőn Marczin arcába néztek. Ha nem lett volna oly fiatal s tapasztalatlan, Marczin maga észre vehette volna, hogy Janina finomabb műveltséggel nem bír; de a hogy a dolog állott, semmiféle zavaró gondolat nem vetett árnyékot ama új és kedves érzelmre, mely őt egészen eltöltötte.

— Nem, most nem fázom — mondá ő s midőn e szavakat kiejtve, eszébe jutott, hogy sohasem érezte magát úgy felhevülve, mint ebben a pillanatban. Az asztalra ejtette a porokat s azok helyett a mellettük fekvő barna kassó után kapott.

Hirtelen ijedségs! Az ajtó hevesen kinyitott, s Wronski lépett be azon felindult állapotban.

»Tönkre teszi a lovakat a hideg, Bielinszky ur; tönkre kell hogy menjenek.»

»Micsoda lovakat! hebegve Marcin zavartan s félbe, hogy a gyógyszeráros tanuja volt vakmerőségének.

— Az ön lovait; hiszen már három negyed óra óta állanak kinn az ajtó előtt; a kocsis azt mondja, hogy belevesznek.

— Lassan járj, tovább érsz, felelt Marcin. Nem jó nagyon sietni.

— Nem bizony, Bielinszky ur, kivált ha porokkal van dolga.

— Sokat tanultam. Marcin Janina elfordított fejére nézett. Talán haragudott, azóta egy szót sem szólt.

— Isten áldja, Janina kisasszony!

— Isten áldja, Bielinszky ur!

Nem, Janina nem haragudott reá; ennyit már tudott.

— Mig áthaladt a gyógyszeráron, Janina kétségbeesetten tördelte kezeit. Észrevette, hogy a porok összevannak cserélve.

— Lehetek még valamivel szolgálatára? kérdezte a bejáró küszöbén a gyógyszeráros. Köszönöm, nem kérek semmit; de mégis — adjon kérem még egy üveg szódavizet.

Midőn Marcin hazament, még mindig zsebében nyugodott az a jegyzék, melyet Luczian bízott reá.

— No, Marcin, hogy sikerült? Hol van, a a mit vettél?

— A szódavizet gondolod talán?

— Talán elvesztetted azt a papírszeletkét, melyet neked adtam?

— Ó te az édes anyáknak szóló receptről beszélsz? Nagyon késő lett s már igen sokáig állottak a lovak — hozta fel Marcin mentesül.

— Hol állottak? — szakította félbe bosszusan Kazimir.

Luczian pedig nyugodtan kérdé: Tehát a gyógyszerárban nem voltál?

— De igen; annak közvetlen közelében.

Luczian meglegedett azzal, hogy egyet rántott a vállán. Várta, hogy így leszen.

(Folyt. köv.)

T Á V I R A T O K.

A szatmári választás.

Szatmár, nov. 10. (Saj. tud. táv.) Szatmár város törvényhatósága tegnapi közgyűlésen Hermán Mihály polgármester elnököl, mivel Simoncsics főispán távol volt. A beadott jelentés megemlékezett a képviselő-választás és az arra kirendelt katonaság szerepléséről is. E szerint a katonaság kirendelését a függetlenségi választó polgárok fenyegetőzése és izgá-

kodása tette szükségessé, mert sem a választási elnök, sem a főkapitány többszöri felhívására sem viselték magukat nyugodtan. Több részeg választó zászlóruddal támadta meg a katonaságot, kik ezért fegyverökhöz nyultak. Az így támadt verekezésben, mely valóságos harczzá fejlődött. Két ember súlyosan megsebesült (egyik azóta meghalt), négyet pedig a katonaság szuronyai könnyebben sebesítettek meg.

Királyunk ajándéka.

Budapest, nov. 10. (Saj. tud. táv.) Azon nagy szenzációt keltett hirt, hogy királyunk Petrov által Ferdinánd hgnek arczképet küldött, megerősítik. Ferdinánd fejedelem megköszönte.

A bécsi akadémia új tagja.

Bécs, november 10. (Saját tudósít. távir.) Szilágyi Sándort a bécsi császári akadémia külföldi levelező tagjává választotta meg.

Római-lelet.

Gyórszentmárton, nov. 10. (Saj. tud. táv.) Becsei panonhalmi főkönyvtáros Györgyszentmárton határán nagyobb ásatásokat eszközölt. Két római házat sikerült neki kiásatni. A szomszéd községek és városok intelligenciája nagy számmal vonult ez érdekes lelet nézésére.

Zárkő letétel.

Bécs, november 10. (Saját tud. táv.) Ő Felsége a X. kerületi »Antonius« templom zárkővének ünnepélyes letételén személyesen vett részt. A jelenvolt óriási számu közönség Ő Felségét nagy ovációkban részesítette.

Az Olay-Sima affér vége.

Budapest, nov. 10. (Saj. tud. táv.) A szentesi választás alkalmából Olay Lajos és Sima Ferencz közt felmerült ügyet a két fél segédei kölcsönösen megszüntették.

Spanyolok harcza a felkelőkkel.

Bécs, november 10. (Saját tud. táv.) Manillából érkezett távirat szerint Arteaga parancsnok 400 emberrel Montalvannál összeütközött 4000 felkelővel. Hatvan felkelő és egy spanyol meghalt.

KÖZGAZDASÁG.

Uj szövetkezetek. A legutóbbi időben a következő helyeken alakultak szövetkezetek: Csik-Szent-György, Bánfalva, Menaság (hitel), Rózsahegy (gazdasági és fogyasztási), Udvarhely (hitel) és Újpest (kisipari hitel).

Terménytőzsde.

Budapest, nov. 10.	
B u z a	ősze, bácskai 7.95
	ősze, északi 7.96
	október-novemberre, bácskai 6.81
	okt.-nov.-re északi 6.88
R o z s	ősze bácskai 4.10
	ősze, északi 4.12
T e n g e r i,	okt.-nov.-re, bácskai 0.00
	okt.-nov.-re, északi 0.00
R e p c z e	október-novemberre, bácskai 0.00
	okt.-nov.-re, északi 0.00

Bécs, november 10.	
B u z a	tiszai 8.15—8.43
	bánsági 7.90—8.35
	bácskai 7.75—8.25
	szokványáru ősze 8.28—8.30
B u z a	szokványáru tavaszra 8.39—8.42
R o z s	tiszavidéki 7.10—7.25
	szokványáru ősze 7.22—7.25
	szokványáru tavaszra 7.38—7.40
T e n g e r i	magyar 4.70—4.80

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1896 nov. 10-én.	
Magyar aranyjáradék 4%,	— — — — — 122.—
Magyar koronajáradék —	— — — — — 99.10
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4 1/2%,	— — — — — 122.25
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2 1/2%,	— — — — — 100.75
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	— — — — — 120.75
Magyar földtehermentesítési kötvény 4 1/2%	— — — — — 97.50
Italmérségi jog megváltási kötvény	— — — — — 100.—
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	— — — — — 97.50
Magyar nyerevény sorsjegy-kölcsön —	— — — — — 156.—
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy kölcsön	— — — — — 187.—
Oszták járadék papírban —	— — — — — 101.—
Oszták járadék ezüstben —	— — — — — 101.—
Oszták járadék aranyban —	— — — — — 122.25
Oszták korona járadék —	— — — — — 101.—
1860. oszták államsorsjegyek —	— — — — — 144.50
Oszták magyar bankrészvény —	— — — — — 975.—
Magyar hitelbank részvény —	— — — — — 401.50
Oszták hitelintézeti részvény —	— — — — — 865.70
Oszták-magyar államvasuti részvény —	— — — — — 855.75
20 frankos arany (Napoleonodor) —	— — — — — 9.52
Német birodalmi márka —	— — — — — 58.75
London vista —	— — — — — 119.80
Páris vista —	— — — — — 47.55
20 márkás arany —	— — — — — 11.75

UJ VASUTI MENETREND.

Érvényes 1896. október 1-től.

Vonat indul Nagyváradról.	Vonat érkezik Nagyváradra.
Püspökladány-Budapest felé gyorsvonat 8 ³⁰ regg., 2 ³⁰ éjjel, személyvonat 11 ³⁰ d. e., 2 ³⁰ d. u., 11 ³⁰ éjjel.	Budapest-Püspökladány felé gyorsvonat 7 ⁰⁰ este, 2 ¹⁰ éjjel, személyvonat 7 ³⁰ reggel, 3 ⁴⁰ d. u., 1 ⁴⁰ éjjel.
Kolozsvár felé gyorsvonat 7 ¹⁵ este, 2 ¹⁰ éjjel, vegyesvonat 1 ³⁰ d. u., személyv. 3 ³⁰ délután, 2 ⁰⁰ éjjel.	Kolozsvár felől gyorsvonat 2 ³⁰ éjjel, 8 ³⁰ reggel, személyvonat 10 ¹⁵ éjjel, 11 ³⁰ d. e. vegyesvonat 8 reggel.
Csaba-Arad-Szeged felé személyvonat 10 ³⁰ d. e., 4 ³⁰ d. u., vegyesvonat 7 ³⁰ este.	Arad-Szeged-Csaba felől vegyesvonat 8 ³⁰ r., személyvonat 9 ³⁰ d. e., 5 ³⁰ d. u.
Belényes-Vaskóh* felé vegyesvonat 4 ³⁰ reggel, 1 ⁴⁰ d. u.	Vaskóh-Belényes* felől vegyesvonat 11 ⁰⁵ d. e. 9 ¹⁵ este.
Érmihályfalva felé vegyesvonat 6 ³⁰ r., 4 ³⁰ d. u.	Érmihályfalva felől vegyesvonat 8 ³⁰ r., 9 ¹⁵ este.
Ősi-Kót-Gyoma felé személyvonat 7 r., vegyesvonat 1 ³⁵ d. u.	Gyoma-Kót-Ősi felől vegyesvonat 10 ⁰⁵ d. e. személyvonat 8 este.

* Ezen vonatokkal lehet a Félix-fürdőbe és vissza közlekedni.

Szerkesztő postája.

Összes munkatársainkat tisztelettel és bizalommal kérjük, keressenek fel bennünket minél gyakrabban becses dolgozataikkal.

Velenczére. Elkésett dolog arra, ami okt. 9-én történt nov. 9-én válaszolni. Különbön is nagyon személyes jellegű s aki ismeri a polgármestert, az nem hiheti el a dolgot. Tessék inkább meginterpelláltatni valamelyik városi képviselővel vagy — ami még tanácsosabb — követeljük az illető laptól a visszavonást vagy helyreigazítást. A mi közönségünk úgy sem értesült ezen állítólagos nyilatkozatról.

Viktor. Köszönjük a szép tárczát, várjuk az ígért »csattanós« befejezést. Felkérjük ezuttal, sziveskedjék express tudósítást küldeni a státuszgyűlés tárgyalásairól.

K—ly. Mostanában nagyon ritkán van szerencsénk élvezni tartalmas és szellemes czikkeit. Mí az oka?

M. A. Budapest. Várjuk újabb levelét, addig nem teszünk lépéseket ez ügyben.

A szerkesztésért ideiglenesen felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Dr. Mayer László

ORVOS.

Lakik: Ujváros, Pável-utca 26-ik szám.

234 10-10

Nagyvárad legnagyobb áruháza

Női felöltők és ruhaszövetekben

Flegman Ármin

Nagyvárad, Zöldfa-utca elején.

 Rengeteg választék, verseny nélküli olcsó árak.

Jó téli kabátok 4.80, 6.50, 7.25, 8, 9 és 10 frt.

Modell kabátok 12 frt, 14 frt, 16 frt, 18 frt, 22 frt.

Szörme gallérok 7.50, 9 frt, 12 frt, 25 frt, 36 frt.

Raad köpenyegek 12, 15, 18, 22 és 30 frt.

Őszi gallérok 1.50, 2 frt, 3.25, 4.25 és 6.50.

Ruha szövetek 22, 35, 40, 55, 70 kr. méterje.

Angol szövetek 50 kr, 60 kr, 80 kr, 1.30, 1.80 mtrje.

Fekete szövetek 33 kr, 45kr, 60kr, 85 kr, 1 frttól 5frtig.

Szines és fekete selymek 70 krtól 4 frtig mtrje.

Chiffon, vászon, asztalnemű, paplan, ágyterítők.

Függönyök, szőnyegek, disz- és bélésárak

 olcsóbban mint bárhol.

Mérték utáni ruhák vállalata.

Előzékeny és pontos kiszolgálás.

Előzékeny és pontos kiszolgálás.